

LRS Biudžeto ir finansų komitetui
LRS Ekonomikos komitetui
LRS Aplinkos apsaugos komitetui
LR Finansų ministerijai
LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2022-05-10 Nr. 20220510001

KVIETIMAS INICIJUOTI PRASMINGĄ, PERSPEKTYVIĄ IR ĮŽVALGIĄ DISKUSIJĄ APIE NAUDOJAMO EKONOMIKOS MODELIO TOBULINIMĄ

2020 m. lapkritį ir gruodį keturiose šalyse atlikta „Pew Research Center“ apklausa. Šios apklauso duomenimis rodo, kad maždaug du trečdaliai suaugusiųjų Prancūzijoje ir JAV, taip pat maždaug pusė suaugusiųjų Jungtinėje Karalystėje, mano, kad jų politinę ir ekonominę sistemą reikia iš esmės keisti arba visiškai reformuoti. Raginimai vykdyti esmines reformas retesni Vokietijoje, kur tokią nuomonę išreiškia maždaug keturi iš dešimties gyventojų¹².

Įsivyravusi pandemija ir Ukrainoje prasidėjęs karas padidino šių naujienų srautą ir turės įtakos mūsų gyvenimui dar ilgai po to, kai šie procesai baigsis. Akivaizdu, kad negalime tęsti „verslo kaip įprasta“ praktikos ir turime žengti į modernią ir atsparią visuomenę, kurioje kiekvienas iš mūsų norėtume gyventi. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą į modernią ir atsparią visuomenę, reikia apibrėžti ir suprasti mūsų dabartines problemas ir turimas galimybes, bei numatyti pageidaujamą ateitį.

Augimas – tai sąvoka, kuri apibūdina tiek priemones, tiek ir sistemas, kurios persmelkia daugelį politinių diskusijų apie mūsų visuomenės gerovės kūrimą ir išlaikymą. Augimas yra svarbus kiekvienam iš mūsų. Tačiau diskutuoti apie augimą yra painu, nes turime identifikuoti kokiems procesams ir kaip jis gali prisidėti arba pakenkti, kokį poveikį daro aplinkai ar ateities kartų klestėjimui. Didelis klausimo kompleksiskumas yra kliūtis siekiant skubiai prognozuoti tvarią ateitį ir gaires jai pasiekti.

Nedžiugina žinojimas, kad Lietuvos gyventojų finansinis raštingumas yra vienas žemiausių Europos Sąjungoje³, o ekonomika yra traktuojama kaip mainų sistema, nepaisant

¹ <https://www.pewresearch.org/global/2021/03/31/many-in-us-western-europe-say-their-political-system-needs-major-reform/>

² <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2021/04/22/people-in-u-s-western-europe-differ-over-what-needs-more-fixing-their-nations-political-or-economic-system/>

³ <https://www.intrum.com/press/news-stories/intrum-insight-on-financial-literacy-aids-european-commission/>

jos tiesioginio poveikio užtikrinant socialinį pamatą neperžengiant ekologinių mūsų aplinkos ribų.

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos (toliau – LJMS) Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos darbo grupė siūlo:

- Suteikti galimybę Lietuvos gyventojams susipažinti su tvaraus augimo sąvoka, aiškiai identifikuoti kaip augimas yra suprantamas plačiąja prasme, kokia jo reikšmė ir poveikis.
- Inicijuoti Lietuvos gyventojų apklausą dėl politinės ir ekonominės sistemos tobulinimo.
- Suformuoti aiškesnius tikslus ekonomikai, o ne tik pasakyti, kad ji turėtų augti.
- Įvertinti Lietuvos galimybes įdiegti „spurgos ekonomiką“, išbandyti kūrybišką ekonomikos destrukciją, įvertinti žaliajo augimo perspektyvas Lietuvos ekonominiame „pyrage“, įvertinti ar BVP augimas yra tinkamas rodiklis vertinant Lietuvos ekonomiką.
- Įvertinti Lietuvos biudžetą papildant informacija apie faktines išlaidas eurai, susijusias su nepageidaujamos socialinėmis ir aplinkosaugos išlaidomis.
-

Kartu mes galime užtikrinti veikiančią ekonomiką – tokią ekonomiką, kuri gali susidoroti su pokyčiais ir kurioje augimas yra tai, ko nenorime palikti atsitiktinumui.

LJMS pirmininkė

Salomėja Vanagienė

Raštą paruošė Rasa Tumaševičiūtė – LJMS Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos darbo grupės vadovė.